

Přednáška 2. 10. 2015

Wundt W. , Freud S. , Freudová A.

Wundt-vznik vědecké psychologie

Freud-zakladatel psychoanalýzy a
psychodynamicky orientované
psychologie

Freudová-ego obranné mechanismy

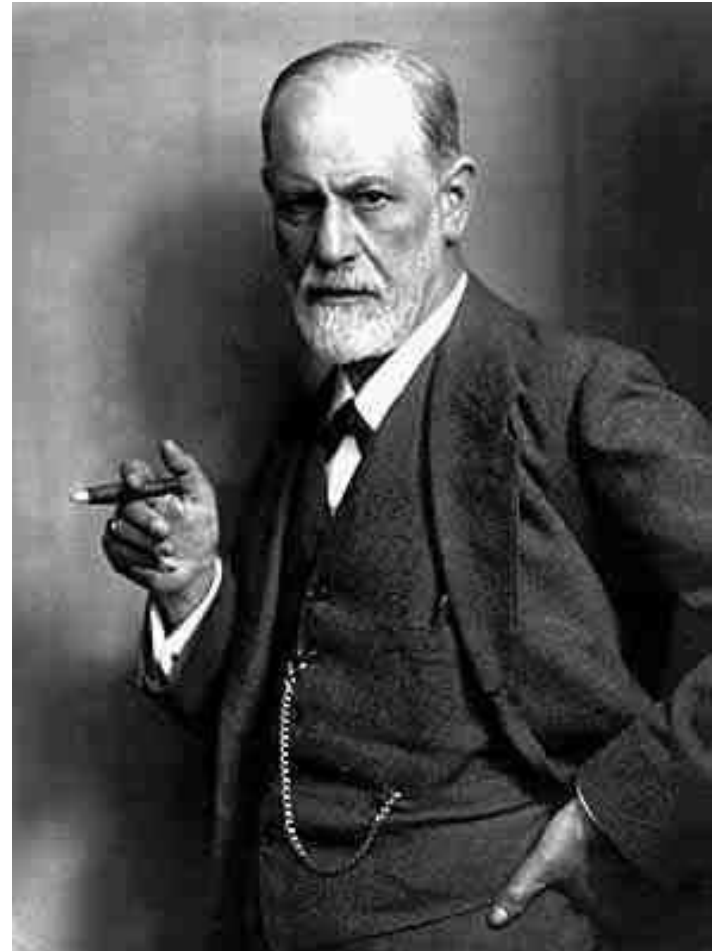
Wilhelm Wundt

- 1879-vznik vědecké psychologie
- Wilhelm Wundt-první psychologická laboratoř Lipsko
- Výzkum smyslů (zrak), pozornosti, emocí, paměti.
- Metoda introspekce.

Sigmund Freud

- Jeden z největších intelektuálů 20. století
- Učitel mnoha významných nástupců-
Anny Freudové, C.G. Junga, Alfreda Adlera, Karen Horney, Erich Fromm..
- Sebrané spisy obsahují 24 svazků (Výklad snů 1900..... Nárys psychoanalýzy 1940)

Psychoanalýza

- Psychoanalýza a z ní vycházející směry:
- Ego-psychologie
- Britská škola objektních vztahů
- Americká škola objektních vztahů
- =
- **PSYCHODYNAMICKÁ PSYCHOLOGIE**

Sigmund Freud-zakladatel psychoanalýzy

- Sigmund Freud-zakladatel psychoanalýzy
  - Životopis
  - Příbor na Moravě 1856
  - Vídeň-studia medicíny
  - 1885-6 stáž u Charcota (psychiatr) v Paříži
  - Po návratu přechod od neurologie k psychopatologii
  - 1938 azyl v Anglii-Londýn, 1939 umírá
- http://www.youtube.com/watch?v=lcyw0_H69q8

Psychoanalýza-psychodynamická psychologie

- Z psychoanalýzy vznikly další školy:
- Ego-psychologie
- Britská škola objektních vztahů
- Americká škola objektních vztahů
- =

● **PSYCHODYNAMICKÁ PSYCHOLOGIE**

Psychodynamická psychologie

- Psychodynamická psychologie – jde pod povrch vědomí a snaží se analyzovat podvědomé či nevědomé aktivity psychického života.
- Hlubinné vrstvy tvoří podle této školy jádro psychiky, vědomí představuje pouhý zlomek duševního dění.

PSYCHOANALÝZA-SIGMUND FREUD

- ZÁKLADNÍ FREUDOVY POSTULÁTY:
- Konstantnost psychické energie-při nahromadění vybití (pocit slasti či úlevy). Zdrojem psychické energie jsou PUDY. Hlavní dynamickou silou je pud sexuální, libido. Po 1. světové válce se přidává ještě pud smrti-Thanatos.
- Existence mentálního aparátu (psychické struktury).
- Princip nevědomí. Velká část duševního aparátu funguje nevědomě.

Hlavní body psychoanal. teorie

DYNAMIKA OSOBNOSTI

Determinace lidské psychiky-všechny naše myšlenky, činy, emoce mají příčinu-většina je způsobena neuspokojenými pudry a nevědomými přáními.

- **Libido (slast)-zdroj energie**, je svou povahou sexuální
- Přesouvání energie-nelze ji zničit-budeme ji ventilovat jinak (např. agresivní impuls může být přesunut do sarkastického smyslu pro humor).Neurotické symptomy, sny-projev přesunuté psychické energie, která se nemohla ventilovat.

Sigmund Freud-Teorie psychosexuálního vývoje

- Sexuální pud a instinkt je přítomný už u novorozenců-ale
- Sexualitou u novorozenců Freud mínil obecnou touhu po rozkoši VŠEHO DRUHU-původně široký sexuální instinkt se postupně usměrní, v dospělosti se soustředí na genitální sexualitu s partnerem.
- Poruchy psychosexuálního vývoje:
- **fixace** na některou z fází infantilní sexuality.
- Fixace se projeví jako sexuální úchylka(např. preference), nebo (častěji) se promítá do charakteru. **Orální charakter, Anální charakter**
- http://www.youtube.com/watch?v=cvOoYX45G_0&feature=related

Psychosexuální vývoj

- 5 stadií, kterými projde jedinec. Sexualita v širokém slova smyslu. Id (hledající slast) se zaměřuje na určitou oblast těla a činnosti spojené s touto oblastí.
- **Orální stadium** - kojení a sání zdrojem požitku, odstavení-a růst zoubků
- **Anální stadium** - slast spojená s uvolňováním střev-nácvik čistotnosti
- **Falické stadium** - zkoumání vlastního pohlaví, autoerotické chování. Oidipův konflikt-zaměření na matku, otec rival. Kastrální úzkost. Identifikace s otcem. Elekťin komplex u dívek.

Psychosexuální vývoj

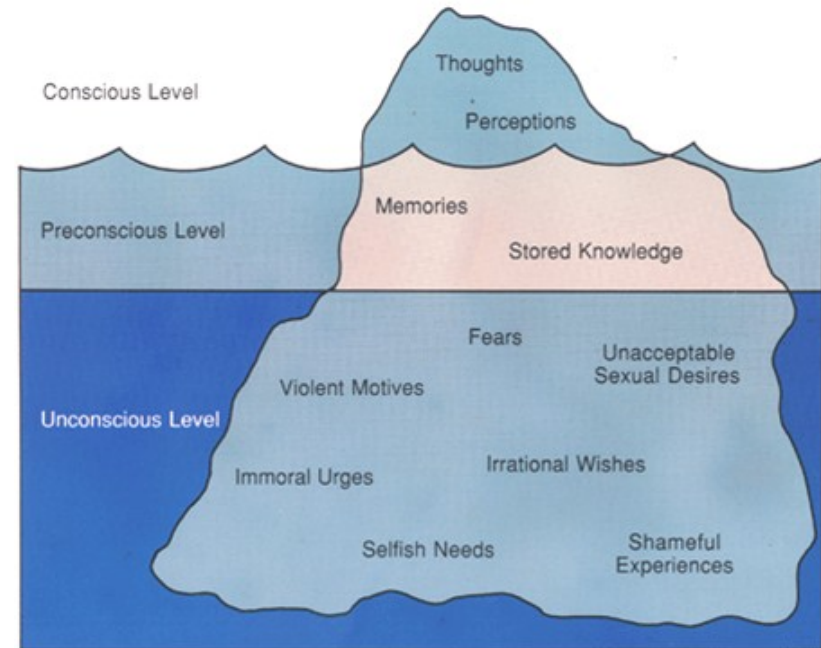

- **Období latence (7-12 let)** - období klidu, děti se méně zaměřují na svoje tělo, ustupují sexuální impulsy, nutnost zvládat sociální prostředí.
- **Genitální stadium** — od puberty a adolescence dále-libido propuká s novou silou, fáze dospělých sexuálních zájmů a slastí.
- Problémy některém ze stadií způsobí fixaci ve stadiu a ovlivnění osobnosti jedince (např. orální fixace-nadměrné pití alkoholu, anální fixace-šetřivost, přehnaná čistotnost, Oidipův komplex-potíže s autoritami.....)

Sigmund Freud-modely psychiky

- ⑩ 2 modely naší psychiky
- ⑩ 1/ Topografický model (starší model) tzv. model ledovce.
- 3 složky-nevědomí, předvědomí, vědomí.

PERS 5 Freud's View of the Human Mind: The Mental Iceberg

Sigmund Freud-modely psychiky

- Strukturální model
- Id je nevědomé a primární (novorozenec), funguje na principu SLASTI
- Později se vytváří EGO (vlivem výchovy a začleňování do společnosti). Funguje na principu REALITY
- SUPEREGO-se rozvíjí jako následek Oidipovského komplexu- identifikací s příkazy rodiče. Řídí se principem DOKONALOSTI.
- Příliš rozvinuté superego (perfekcionisté) x málo rozvinuté superego (antisociální chování).
- Konflikty mezi ID, EGO, SUPEREGO.

Oidipův komplex

- Dle Freuda nejvýznamější psychologická událost dětského života ve vývoji.
- Falické období, cca v pěti letech, chlapci.
- *„Rivalita chlapce vůči jeho otci v něm vyvolává strach, že si ho silný otec podrobí kastraci. Chlapec potlačí sexuální pocity k matce a nahradí je pocitem lásky, rivalitu k otci přemění na stotožnění s ním a s jeho životní rolí“ (Hunt, 2000, upraveno).*

Elektrín komplex

- Ekvivalent Oidipova komplexu u dívek
- Závist penisu, touha po otci
- Nakonec ztotožnění s matkou
- ⑩ Odráží Freudovo pojetí dívky jako „nevydařeného chlapce“
- (Kritika ze strany psychoanalytiček-žen).

Sigmund Freud a sny

- Funkce **snů** dle S. Freuda: *“Strážci spánku, kteří jej chrání před narušením.”*
- SEN-manifestní a skrytý (latentní) význam.
- Sny podávají vhled do nevědomých přání osoby.
- V každém snu můžeme rozpoznat pozůstatky uplynulého dne.
- Výkla snů je jedním ze základních prvků analytické techniky. Analýza snů=královská cesta do nevědomí.
1905 Kniha Výklad snů.
- PARAPRAXE-chybné úkony. Vnější činy s nevědomými úkony.

Ego-psychologie

- Ego-struktura u Freuda relativně málo popsána, proto vznik ego-psychologie.
- Anna Freudová – psychoterapie dětí, psychoanalytická vývojová psychologie
- Práce **Ego a obranné mechanismy** 1936.
- Obrany jsou součástí ega. Působí na nevědomé úrovni. Chrání ego před ohrožujícími přáními či myšlenkami, které vyvolávají úzkost.

Anna Freudová a obranné mechanismy ega

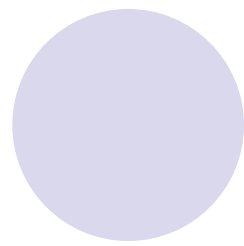
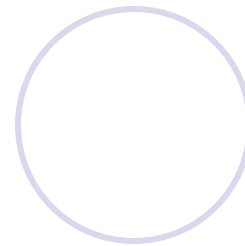
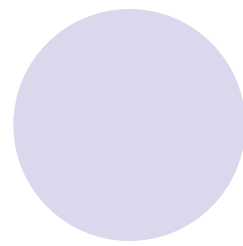
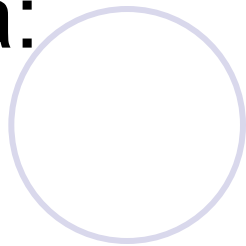
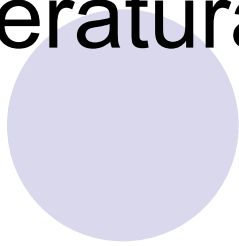

- **Vytěsnění** - útěk od nepřijatelných myšlenek. Ego odstraní ohrožující myšlenku do nevědomí.
- **Sublimace** – převedení libida od sexuálního uspokojení do činností, které si společnost cení. Užití sexuální energie k tvůrčím účelům.
- **Regrese a fixace** – ego regreduje nižšímu vývojovému stádiu, které bylo méně stresové. Nadměrné pití a jídlo-orální stadium, anální stadium-zanedbávání pořádku. Regrese je dočasná, fixace je dlouhodobá.

Úkol domácí č. 1-do 30. 10. 2015

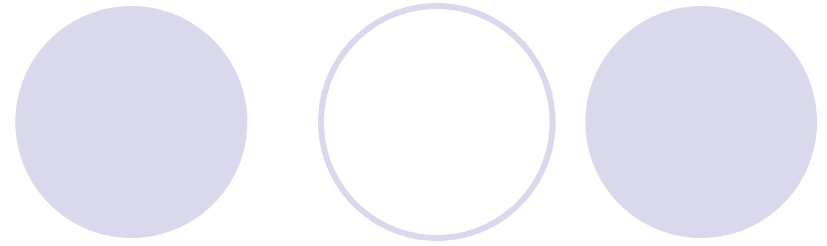
- Nastudujte si téma Obranné mechanismy.
- Vyberte 3 obranné mechanismy, které se podle Vás uplatňují u lidí ve Vašem okolí, ve filmu, u literárních postav. U reálných lidí prosím nejmenovat. Popište, na čem pozorujete, že tito jedinci uplatňují obranné mechanismy.
- Rozsah min. 1-2 normostrany, vkládat do odevzdávací do 31. 10. 2015.

Literatura:

- **Drapela, V (2011): Přehled teorií osobnosti. Portál, Praha.**
- **Kapitola 2. Psychoanalytická teorie-Sigmund Freud. S. 19-30 (včetně stručného úvodu do obranných mechanismů)**
- **Doplňkově např.:**
- **Baštecká, B (ed.) (2009): Encyklopedie aplikované psychologie. Academia. Praha, obranné mechanismy s. 194-196**
- **Wikipedia heslo Psychoanalýza (jsou tam vysvětleny i ego-obranné mechanismy)**

Otázky k tématu

- Jak vysvětluje Freud fungování naší psychiky?
- Jak Freud vysvětluje funkci snů a tzv. „chybných úkonů“?
- Vysvětlete funkci obranných mechanismů - kdy se s nimi můžete setkat např. u klientů v praxi?